МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ
(повна назва кафедри)

Код РПНД О84421

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор із науково-педагогічної роботи
_____Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

СОЦІОЛІНГВІСТИКА

Sociolinguistics

рівень вищої освіти ___*другий (магістерський)*___
тип дисципліни _____*вибіркова*_____
мова викладання _____*українська*_____

Миколаїв – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціолінгвістика» є однією із складових курсу вільного вибору студента (вибірковий курс 3) другого рівня вищої освіти.
«05» серпня 2024 р., 14 с.

Розробник: *Валерія Фомічова, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри прикладної лінгвістики* _____

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «Соціолінгвістика» розглянуто на засіданні кафедри назва кафедри
Протокол № 11 від «27» червня 2024 р.
Завідувач кафедри *Ніна Філіппова*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни ***«Соціолінгвістика»*** розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового гуманітарного інституту
Протокол № 1 від «26» серпня 2024 р.
Голова *Олег Бобіна*

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни ***«Соціолінгвістика»*** погоджено з навчальним відділом
Начальник відділу *Андрій Лабарткава*

Робоча програма навчальної дисципліни ***«Соціолінгвістика»*** затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 6 від «28» серпня 2024 р.
Голова НМР НУК *Сергій Слободян*

© НУК, 2024
© Фомічова В.О., 2024

ЗМІСТ

ВСТУП....4
1. Опис навчальної дисципліни....5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни....5
3. Передумови для вивчення дисципліни....5
4. Очікувані результати навчання....5
5. Програма навчальної дисципліни....5
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування....8
7. Форми поточного та підсумкового контролю....8
8. Критерії оцінювання результатів навчання....11
9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна....11
10. Рекомендовані джерела інформації....12

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна «Соціолінгвістика» має сприяти засвоєнню студентами спеціальної термінології в галузі соціолінгвістики, а також інформації про сучасний стан теорії соціолінгвістики як тієї галузі, що досліджує взаємозв'язок суспільства і мови.

Вивчення дисципліни «Соціолінгвістика» передбачає формування у студентів здатності оперувати термінологією, що застосовується в галузі соціолінгвістики, визначати призначення і зміст соціолінгвістичних досліджень.

Невід'ємним складником змісту дисципліни є набуття студентами навичок застосування прийомів і методик соціолінгвістичних досліджень.

Ключові слова: *соціолінгвістика, мікросоціолінгвістика, макросоціолінгвістика, мовний код, диглосія, двомовність, методи соціолінгвістики.*

Abstract

The course "Sociolinguistics" should help students learn special terminology in the field of sociolinguistics, as well as information about the current state of the theory of sociolinguistics as a field that explores the relationship between society and language.

The study of the discipline "Sociolinguistics" involves the formation of students' ability to operate with the terminology used in the field of sociolinguistics, to determine the purpose and content of sociolinguistic research.

An integral part of the content of the discipline is the acquisition by students of skills in the application of techniques and methods of sociolinguistic research.

Key words: *sociolinguistics, microsociolinguistics, macrosociolinguistics, language code, diglossia, bilingualism, methods of sociolinguistics.*

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="15">Освітній рівень:
другий (магістерський)</td><td colspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронна адреса РПНД на сайті Університету</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>10-й</td><td>10-й</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Загальна кількість
150 годин</td><td colspan="2">Лекцій</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2;
самостійної роботи студента – 4</td><td>30 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>130 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована.</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціолінгвістика» є формування у студентів таких компетентностей:

- ЗК01. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ФК09**.** Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації: мовознавства, прикладної лінгвістики.

3. Передумови для вивчення дисципліни

В навчальній дисципліні не передбачені передумови.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни не передбачає формування та розвиток у студентів програмних результатів навчання через належність дисципліни до категорії вибіркових. Проте в ході опанування матеріалами курсу студенти навчаться демонструвати належний рівень володіння державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною мовою.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Соціолінгвістика як наука

Тема 1. Предмет і змістова структура соціолінгвістики. 3 [стор. 11-26]; 4 [стор. 7-14]; 6 [стор. 7-14]; 8; 9.

Тема 2. Напрями соціолінгвістичних досліджень. Мікросоціолінгвістика. Макросоціолінгвістика. 3 [стор. 138-167]; 5 [стор. 5-14]; 8; 9.

Тема 3. Проблеми соціолінгвістики. Застосування соціолінгвістичних досліджень. 1 [стор. 11-19]; 2 [стор. 6-12]; 3 [стор. 138-167]; 8; 9.

Змістовий модуль 2. Теоретичні засади соціолінгвістики

Тема 4. Мовна спільність Мовний код. 3 [стор. 27-42, 58-85]; 2 [стор. 34-35]; 4 [стор. 40-96];

8; 9.

Тема 5. Мовна ситуація. Білингвізм і диглосія. 2 [стор. 13-61]; 3 [стор. 33-35, 43-57, 86-91]; 4 [стор. 97-130]; 7 [стор. 12-33; 75-85]; 8; 9.

Тема 6. Соціальні форми мови. Мовна варіативність. Мовна норма. 3 [стор. 91-129]; 2 [стор. 35-43]; 3 [стор. 102-105]; 4 [стор. 40-96]; 8; 9.

Тема 7. Державне регулювання мовних процесів. 3 [стор. 292-305]; 4 [стор. 131-157]; 5 [стор. 36-54, 165-185]; 8; 9.

Змістовий модуль 3. Методи соціолінгвістики

Тема 8. Методичні особливості соціолінгвістики. Методи збирання матеріалу. Відбір інформантів. 1 [стор. 20-35]; 3 [стор. 168-182]; 4 [стор. 38-40]; 8; 9.

Тема 9. Спрямовані методи збирання соціолінгвістичного матеріалу. Методика опитування респондентів. Масові обстеження мовців. 1 [стор. 36-52]; 3 [стор. 183-238]; 8; 9.

Тема 10. Методики і прийоми обробки соціолінгвістичного матеріалу та визначення статистичних характеристик. 1 [стор. 53-60, 85-112]; 2 [78-88];3 [стор. 222-230]; 8; 9.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек	пр	лаб	с.р.
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**
Модуль 1										
Змістовий модуль 1. Соціолінгвістика як наука										
Тема 1. Предмет і змістова структура соціолінгвістики.	15	3	3	-	9	12	-	-	-	12
Тема 2. Напрями соціолінгвістичних досліджень. Мікросоціолінгвістика. Макросоціолінгвістика.	15	3	3	-	9	12	1	1	-	12
Тема 3. Проблеми соціолінгвістики. Застосування соціолінгвістичних досліджень.	15	3	3	-	9	12	-	-	-	12
Змістовий модуль 2. Теоретичні засади соціолінгвістики										
Тема 4. Мовна спільнота. Мовний код.	15	3	3	-	9	12	-	-	-	12
Тема 5. Мовна ситуація. Білингвізм і диглосія.	15	3	3	-	9	16	2	2	-	12
Тема 6. Соціальні форми мови. Мовна варіативність. Мовна норма.	15	3	3	-	9	14	1	1	-	12
Тема 7. Державне регулювання мовних процесів	15	3	3	-	9	14	1	1	-	12
Змістовий модуль 3. Методи соціолінгвістики										
Тема 8. Методичні особливості соціолінгвістики. Методи збирання матеріалу. Відбір інформантів.	15	3	3	-	9	14	1	1	-	12
Тема 9. Спрямовані методи збирання соціолінгвістичного матеріалу. Методика опитування	15	3	3	-	9	15	2	1	-	12

респондентів. Масові обстеження мовців.										
Тема 10. Методики і прийоми обробки соціолінгвістичного матеріалу та визначення статистичних характеристик.	15	3	3	-	9	14	1	1	-	12
Разом за курсом	**150**	**30**	**30**	**-**	**90**	**150**	**10**	**10**	**-**	**120**

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять –***1 год. занять (1 година на 1 лекцію)***;
- підготовка до тестового контролю – ***3–4 год. / 1 тест;***
- написання домашньої контрольної роботи – ***мінімум 15 годин на 1 роботу***;
- підготовка до контрольних заходів – (***15-30) год. на 1 захід***.
- підготовка до підсумкового контролю – ***15 год. / 1 захід;***
- виконання аналізу проблемних соціолінгвістичних ситуацій (обсяг однієї роботі 10-20 аркушів А4) – ***мінімум 15 годин на 1 роботу***;

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	30	30
2	Підготовка до тестового контролю	15	–
3	Підготовка до контрольних заходів (МКР: для денної форми – 3 МКР; ККР: для заочної форми – 1 ККР)	15	30
4	Виконання домашньої контрольної роботи (2 роботи)	–	20
5	Аналіз практичних, проблемних ситуацій	30	30
6	Підготовка до підсумкового контролю	–	30
	Разом	**90**	**130**

Тематика аналізу проблемних соціолінгвістичних ситуацій

1. Державна мова: набуття статусу і функції
2. Мовна ситуація в країнах із кількома державними мовами
3. Сучасне мовне законодавство в Україні
4. Міжнародне законодавство про мовну політику
5. Аспекти мовної ситуації на українському телебаченні
6. Аспекти мовної ситуації в електронних ЗМІ
7. Стан дотримання державного мовного законодавства у сфері освіти
8. Стан дотримання державного мовного законодавства в адміністративних установах міста Миколаєва
9. Проблема «узаконеного» суржику в Миколаєві (порушення норм мови в офіційних назвах, офіційному листуванні, зразках офіційних документів)
10. Мови національних меншин в Україні
11. Мови національних меншин у Польщі
12. Мови національних меншин у Словаччині
13. Мови національних меншин в Угорщині.
14. Мови національних меншин у Румунії
15. Мови національних меншин у Чехії
16. Мови національних меншин у Німеччині
17. Мови національних меншин у Франції
18. Мови національних меншин у Великій Британії

19. Мови національних меншин в Іспанії
20. Мовна ситуація в Канаді
21. Мовна ситуація у Швейцарії
22. Мовна ситуація в країнах з двома (або більше) державними мовами
23. Англійська мова як мова міжнародного спілкування в сучасному світі
24. Іспанська мова як мова міжнародного спілкування в сучасному світі
25. Арабська мова як мови міжнародного спілкування в сучасному світі

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання для всіх видів занять:

- робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольно-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
- пояснення – словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
- дискусія – обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
- диспут – цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у студентів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;
- демонстрування – наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;
- лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованістю розумових образів, доведень і узагальнень;
- бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого - спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди: репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);
- ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символьному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;
- методи контролю і самоконтролю:
- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

До переліку типових методів демонстрування результатів виконання навчальних робіт в процесі проведення поточного контролю, оцінювання результатів самостійної роботи, підсумкової атестації з курсу «Соціолінгвістика» належать:

- виконання тестових завдань;
- модульні контрольні роботи; домашні контрольні роботи (для заочної форми навчання)
- аналіз проблемних соціолінгвістичних ситуацій;
- студентські презентації та виступи на науковому заході (круглий стіл «Проблеми сучасної соціолінгвістики та спроби їх розв’язання» / Всеукраїнська науково–методична конференція «Прикладна лінгвістика: проблеми і рішення»).

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю**.** У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів до 100. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (поточні оцінки протягом

семестру).

Поточний контроль проводиться у вигляді виконання тестових завдань, модульних контрольних робіт, домашніх контрольних робіт (заочна форма), аналізу проблемної соціолінгвістичної ситуації; студентських презентацій та виступах на наукових заходах (круглий стіл «Проблеми сучасної соціолінгвістики та спроби їх розв'язання»). Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеного модуля та набутих практичних навичок під час виконання завдань з аналізу проблемної соціолінгвістичних ситуацій

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма	**Заочна форма**
Поточний модульний контроль	Виконання тестових завдань: (5 тестів х 5 балів) **25 балів**	Виконання домашніх контрольних робіт: (ДКР 1 – 12 балів) (ДКР 2 – 13 балів) **25 балів**
	Виконання МКР: (МКР 1 – 15 балів) (МКР 2 – 15балів) (МКР 3 – 15балів) **45 балів**	Виконання МКР і ККР: (МКР 1 – 15 балів) (МКР 2 – 15 балів) (ККР – 15 балів) **45 балів**
	Виконання аналітичного огляду проблемної ситуації: **30 балів**	Виконання аналітичного огляду проблемної ситуації: **30 балів**
Всього	**100**	**100**

Поточний модульний контроль у формі тестування
Для денної форми

Правильних відповідей,%	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бали (тест 1)	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5
Бали (тест 2)	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5
Бали (тест 3)	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5
Бали (тест 4)	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5
Бали (тест 5)	5	4,5	4	3,5	3	2,5	2	1,5	1	0,5

Поточний модульний контроль у формі домашніх контрольних робіт
для заочної форми навчання

Правильних відповідей,%	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал (домашня контрольна робота 1)	**12**	**10,8**	**9,6**	**8,4**	**7,2**	**6**	**4,8**	**3,6**	**2,4**	**1,2**
Бал (домашня контрольна робота 2)	**13**	**11,7**	**10,4**	**9,1**	**7,8**	**6,5**	**5,2**	**3,9**	**2,6**	**1,3**

Поточний модульний контроль у формі МКР
для денної форми навчання

Правильних відповідей,%	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10

Бал МКР 1	15	13,5	12	10,5	9	7,5	6	4,5	3	1,5
Бал МКР 2	15	13,5	12	10,5	9	7,5	6	4,5	3	1,5
Бал МКР 3	15	13,5	12	10,5	9	7,5	6	4,5	3	1,5

Поточний модульний контроль у формі МКР і ККР
для заочної форми навчання

Правильних відповідей,%	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал МКР 1	15	13,5	12	10,5	9	7,5	6	4,5	3	1,5
Бал МКР 2	15	13,5	12	10,5	9	7,5	6	4,5	3	1,5
Бал ККР	15	13,5	12	10,5	9	7,5	6	4,5	3	1,5

Поточний модульний контроль
у формі виконання аналітичного огляду проблемної ситуації

Виконання	**Критерії оцінювання**
30–25	Аналітичний огляд виконано у встановлений термін. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. Усі завдання виконані самостійно і в повному обсязі. В аналітичному огляді використано матеріали з джерел офіційних установ і наукової літератури. Сформульовано коректні висновки і пропозиції. Оформлення аналітичного огляду виконано згідно з інструкцією. Результати аналітичного огляду оприлюднені у виступі з презентацією на круглому столі чи на науково-практичній конференції.
24–19	Аналітичний огляд виконано у встановлений термін. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. Усі завдання виконані самостійно і в повному обсязі. В аналітичному огляді використано матеріали з джерел офіційних установ і наукової літератури. Сформульовано коректні висновки і пропозиції. В оформленні аналітичного огляду наявні незначні відхилення від вимог інструкції. Результати аналітичного огляду оприлюднені у виступі з презентацією на круглому столі чи на науково-практичній конференції.
18–13	Аналітичний огляд виконано у встановлений термін. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. Усі завдання виконані самостійно, але не в повному обсязі (однак не менше 70% від повного обсягу). В аналітичному огляді використано матеріали з джерел офіційних установ і наукової літератури. Сформульовано коректні висновки і пропозиції. В оформленні аналітичного огляду наявні незначні відхилення від вимог інструкції. Результати аналітичного огляду оприлюднені у виступі з презентацією на круглому столі чи на науково-практичній конференції.
12 – 7	Аналітичний огляд виконано у встановлений термін. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. Усі завдання виконані самостійно, але не в повному обсязі (однак не менше 70% від повного обсягу). В аналітичному огляді використано матеріали з джерел офіційних установ і наукової літератури. Сформульовано коректні висновки і пропозиції. В оформленні аналітичного огляду наявні значні відхилення від вимог інструкції (записи не структуровані: текст не повністю відповідає структурі, визначеній планом; не сформульовані мета і завдання). Результати аналітичного огляду не були оприлюднені у виступі з презентацією на круглому столі чи на науково-практичній

	конференції.
6 –1	Аналітичний огляд виконано з порушенням встановленого терміну. Застосовувалися некоректні прийоми аналізу. Завдання виконані несамостійно та/або не в повному обсязі. В аналітичному огляді використано матеріали з неофіційних або ненаукових джерел. Результати аналітичного огляду не були оприлюднені у виступі з презентацією на круглому столі чи на науково-практичній конференції.
0	Робота не виконувалася
	Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 35 балів (7 практичних занять по 5 балів).

8. Критерії оцінювання результатів навчання

	Денне відділення		Заочне відділення	
	Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Тест 1	5	Домашня контрольна робота 1	12
ЗМ 1	Тест 2	5		
ЗМ 2 ПМК	Тест 3	5	Домашня контрольна робота 2	13
ЗМ 2 ПМК	Тест 4	5		
ЗМ 3	Тест 5	5		
ЗМ 1 ПМК	МКР 1	15	МКР 1	15
ЗМ 2 ПМК	МКР 2	15	МКР 2	15
ЗМ 3	МКР 3	15	ККР	15
	Виконання аналітичного огляду проблемної ситуації	30	Виконання аналітичного огляду проблемної ситуації	30
Сума		**100**		**100**

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

- мультимедіа-, відео- і звуковідтворююча, проекційна апаратура (проектор, екран);
- комп'ютери, комп’ютерні системи та мережі;
- бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література).

Усі матеріали, необхідні студентам для виконання навчальної роботи, розміщено в окремій папці на хмарному Googlдиску, до якого усі студенти можуть мати доступ протягом семестру.

На лекційних заняттях застосовуються презентаційні матеріали, а також друковані матеріалі у вигляді опорних конспектів за темами, системних таблиць і схем.

Для виконання завдань самостійної роботи використовуються розміщені на хмарному Googlдиску електронні версії довідників, енциклопедій, словників, підручників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Вербець В.В. Методика організації та проведення соціологічного дослідження: Навчально-методичний посібник. – Друге вид. доп. і перероб. – Березно, 2008. – 231 с.
2. Вишняк О. І. Мовна ситуація та статус мов в Україні: динаміка, проблеми, перспективи (соціологічний аналіз) : [монографія] / Олександр Вишняк; НАН України, Ін-т соціології. – Київ: Ін-т соціології НАН України, 2009. – 175 с. // https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwispo2ehrf1AhVEs4sKHRCIBZoQFnoECAIQAQ&url=https%3A%2F%2Fi-soc.com.ua%2Fassets%2Ffiles%2Flibrary%2Fvishnjak_monogr_2009.pdf&usg=AOvVaw3YDU_3a7Mv6Qu1PDQ6ZoWY
3. Красовська Г., Сухомлинов О., Сигеда П. Соціолінгвістичний компендіум / Г. Красовська, О. Сухомлинов, П. Сигеда.— К. : Талком, 2020. — 336 с.
4. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики : [посібник] / Л. Масенко; Нац. ун-т "Києво-Могилянська академія". – Київ: Києво-Могилян. акад., 2010. – 242, [1] с. : іл. // (bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001163)
5. Мацюк Г. П. Прикладна соціолінгвістика: питання мовної політики. – Львів, 2009. – 212 с.
6. Мацюк Г. П. До витоків соціолінгвістики. Соціологічний напрям у мовознавстві. – Львів, 2008. – 452 с.
7. Мовна ситуація в Україні: між конфліктом і консенсусом / О.І. Вишняк, Т. Марусик, О.М.Шульга та ін. - К.: ІПіЕНД імені І.Ф. Кураса НАН України, 2008. - 398 с.
8. Олікова М.О. Словник соціолінгвістичних та етнолінгвістичних термінів / М.О.Олікова, А.А. Семенюк, О.М. Тарнавська – Луцьк: РВВ Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – 364 с. // http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1490422

Допоміжна

1. Ажнюк Б. «Всесвітня декларація мовних прав»: український контекст // Соціолінгвістичні студії. — К., 2010. — С. 51-57.
2. Ажнюк Б. Мовна ситуація в сучасній Україні наприкінці ХХ ст. Інновації в системі мови та тенденції її розвитку. Українська мова в Новому Світі // Історія української культури. — Т. 5. — Кн. 1. — Наукова думка, 2011. — с. 286–301.
3. Антошкіна Л., Красовська Г., Сигеда П., Сухомлинов О. Соціолінгвістика: навчальний посібник. – Донецьк: ТОВ „Юго-Восток Лтд”, 2007. – 360 с.
4. Вусик Г. Л. Типологія станів мовної ситуації в Центрально-Східній Україні в першій половині ХХ століття: Монографія. -Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. -204 с.
5. Зарецький О. О. Мовна ситуація в Україні: стереотипи суспільної свідомості / О. О. Зарецький//Українська мова: Науково-теоретичний журнал. -2006. № 3. С. 22 -31.
6. Іванишин В., Радевич-Винницький Я. Мова і нація.– Дрогобич, 1994.
7. Кочерган М.П. Мова як символ соціальної солідарності // Мовознавство.– 2003.– № 1.– С. 3–10.
8. Лозинський Р. М. Мовна ситуація в Україні (суспільно-географічний погляд) : монографія / Р. М. Лозинський; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім .Івана Франка, 2008. – 502 с
9. Масенко Л. Мова і суспільство: постколоніальний вимір / Л. Масенко. – Київ: КМ Академія, 2004. – 164 с.
10. Мацюк Г. П. Про природу взаємодії мови та ідентичності в Україні (на матеріалі міського урбанімікону радянського та пострадянського періодів) // Україноцентризм наукового сумління. Збірник наукових праць на пошану професора Зеновія Терлака. — Львів: Ліга-Прес, 2014. — С.539-565.
11. Мацюк Г. П. 2013: Розвиток теорії сучасної соціолінгівстики: формування змісту поняття інституційний мовний менеджмент// Мова і суспільство. — Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. — Вип. 4. — С. 12-32.

12. Мацюк Г. П. 2012: Соціолінгвістика як інтеграційний напрям досліджень в умовах сучасної парадигми: міжнародний досвід й українська перспектива// Наукові записки Національного університету «Києво -Могилянська акадкемія». Філологічні науки. Т.137.-К., 2012. с. 28-34.

13. Мацюк Г. П. 2011: Сучасна соціолінгвістика: тенденції в розвитку теорії і завдання // Мова і суспільство / Голов. ред. Г. Мацюк. Вип.1. — Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2010. — С.5-20.

14. Мацюк Г. П. 2010: Етапи розвитку української соціолінгвістичної традиції // Соціолінгвістичні студії. — К., 2010. — С.17-22.

15. Мова і мовознавство в духовному житті суспільства : монографія / Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України; відп. ред. Т. В. Радзієвська. – Київ: Вид. Дім Дмитра Бураго, 2007. – 350, [1] с.

16. Мовна політика та мовна ситуація в Україні : аналіз і рекомендації / за ред. Юліане Бестерс-Дільґер . – 2-ге вид. – Київ: Києво-Могилян. акад., 2010. – 363 с. : рис.

17. Нагорна Л.П. Політична мова і мовна політика: Діапазон можливостей політичної лінгвістики.– К., Світогляд, 2005.– 315 с.

18. Русанівський В.М. Прогностичні функції соціолінгвістики // Мовознавство.– 1989.– № 1.– С. 3 –10

19. Сигеда П.І. Лінгвістичний аспект інтерференції (на матеріалі російського мовлення жителів Північного Приазов'я) // Державотворчі процеси і соціально-економічні моделі розвитку України на сучасному етапі: Збірник наукових статей: В 2-х т. Том 2.– Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007.– С. 216–221.

20. Тараненко О.О. Мовна ситуація та мовна політика в сучасній Україні (на загальнослов'янському тлі) // Мовознавство.–2003.– № 2–3.– С.30–55.

21. Ткаченко О.Б. Українська мова і мовне життя світу. -К.: Спалах, 2004. -272 с.

22. Труб В.М. Явище «суржику» як форма просторіччя в ситуації двомовності // Мовознавство.– 2000.– № 1.

23. Чередниченко О. Багатомовність і концептуальна картина світу // Українознавство.– 2002.– Ч. 3.– 67 с.

24. Шумарова Н.П. Мовна компетенція особистості в ситуації білінгвізму: Монографія.– К.: Київський державний лінгвістичний університет, 2000.– 283 с.

25. Шумарова Н.П. Соціолінгвістика і стилістика: система кореляцій // http: //journ lib.univ.kiev.ua.

26. Яворська Г.М. Прескриптивна лінгвістика як дискурс: Мова, культура, влада / Нац. акад. наук Украни. Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні.–К., 2000.– 288 с.– Бібліогр.: С. 257–285.

Інформаційні ресурси

http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/ (Словники України он-лайн)

linguistics.knlu.kiev.ua/wp-content/uploads/

http://www.inmo.org.ua/library.html (Бібліотека Інституту мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України)

http://irbis-nbuv.gov.ua (Електронна бібліотека «Україника»)

http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001163 (Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики)

Розробник:

кандидат філологічних наук, старший викладач _____ *Валерія Фомічова*